



Газета  
виходить  
з 1992 року



## ■ прогноз погоди

Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя	Понеділок
18	19	20	21	22
серпня	серпня	серпня	серпня	серпня
мін. макс.	мін. макс.	мін. макс.	мін. макс.	мін. макс.
+16° +28°	+19° +28°	+19° +26°	+19° +27°	+18° +23°

№24 (1861) 18 серпня 2022 року

День виходу – четвер

# У сім'ї військових народилась трійня

**Марк, Захар та Святослав – так свою трійню хлопців назвала родина військових Юрія та Тетяни Копців.**

Одразу троє малюків народилися понад місяць тому в родині військових, в один день із головкомандувачем Збройних Сил України Валерієм Залужним, і батьки уже жартують – це знак, що малюки оберуть їхній шлях, йдеться в ТСН.

"Перший у нас – Марк, другий у нас – Захар, а третій – Святік, але він найбільший по вазі і найменшенький", – показує мама своїх синів.

Понад місяць від народження діти були під наглядом лікарів, бо з'явилися на світ зарано. "Антибіотики їм кололи, вони були на ШВЛ, ми їх через шприци, через всілякі трубочки, годували – це було важко". – каже мама хлопчиків.

Нині малюки повністю здорові і готові поїхати додому. За 32 дні життя встигли навчитися не тільки самостійно їсти і дихати, а й проявляти характер.

"Марк у нас трошки егоїстичний нарцисік, він любить, щоб увага завжди була тільки йому. Святослав – інтелігент, він виглядає такий як аристократ, він завжди найспокійніший. А це наш бешкетник, ми будемо за ним постійно дивитися, бо він такий буйний. Велика у нас сім'я вийшла, за один раз п'ять чоловік", – сміються в родині.

Батьки у братиків – військові: мама – майор, а тато – капітан другого рангу. Обоє служили в Одесі, їхні військо-



ві частини були розташовані одна навпроти одної, але познайомилися лише під час спільного відрядження у Вугледарі, трохи більше двох років тому.

Що у них буде одразу троє малюків, дізнались наприкінці січня. 26 лютого вони мали одружитися і відгуляти весілля, але війна змінила. З перших днів обоє стали на оборону держави. Вагітна Тетяна в столиці, а Юрій у відрядженні чи не всіма регіонами країни. "Потрібно було працювати, я ж не можу, я військова. Для мене не стояло питання, я вибрала цей шлях, ще коли мені 17 років було і продовжую в цьому напрямку працювати", – каже мама малюків.

"Важко було вирватися до дружини, по службі не дозволяли, по-різному було. Це був

такий стан – перший період вторгнення агресора, ніхто не знав, як буде завтра", – каже батько дітей.

То ж Юрій на пологи не встиг, приїхав, коли сини вже з'явилися на світ. "Встиг одразу після народження, відчуття – це словами не передати. Діти народилися, коли хотіли народитися, і це вийшло в нас на день народження Валерія Залужного, Головнокомандувача ЗСУ, тому, можливо, їхня доля уже вирішена", – каже Юрій.

І якщо малюки вибрали символічну для батьків дату народження, то батьки дали хлопцям символічні імена. "Захар означає стійкість і перемогу, Марк – рішучість і вірність, а Святослав означає мир і любов. Марк у нас в честь імператора, Захар – це Захар Беркут в честь його, а

Святослав – це перший київський князь", – пояснюють батьки.

Сьогодні ця трійця уперше побачить свій дім, але спочатку знайомиться з великою військовою родиною під час виписки із пологового. "Козак нормальний, хочу привітати цю сім'ю військових. Ми відзначаємо в різних напрямках і знаходимо час на кохання і на дітей", – каже командувач Об'єднаних Сил ЗСУ Сергій Наєв.

Уже завтра Юрій вертається на службу, а Тетяна каже, попри трьох малюків працюватиме з декрету. Але це буде завтра – сьогодні ж думають, що зроблять першим, коли дойдуть додому. "Перше, що зробимо – погодуємо дітей, а потім сядемо і подумаємо, що далі", – каже родина.



## Рідні вагітної медикіні із Рівненщини закликають звільнити її з полону РФ



**У російському полоні упродовж п'яти місяців перебуває медикіня з Рівненщини Мар'яна Мамонова. До цього вона служила в Маріуполі. Жінка – на сьомому місяці вагітності. Про це Суспільному розповіли батьки полонянки.**

Полонена медикіня Мар'яна Мамонова перебуває у полоні російських окупантів з 4 квітня. Її мати, Оксана Черепушко, розповіла, що її дочка з початку повномасштабного російського вторгнення служила в Маріуполі. На зв'язок виходила, але не часто. При останньому спілкуванні перед полонем Мар'яна повідомила рідним, що вагітна.

Сестра полоненої медикіні Анна Марцинкевич каже, дізналися про те, що дівчина у полоні із російських ЗМІ.

"Ми впізнали її там, тому що вона в нас така маленька, тендітна. Вона стоїть в такому великому бушлаті і ми зрозуміли, що це вона по її голосу. Якщо додивитися до кінця відео, там показують, як її запитують чи тут знаходиться жінка, вона відповіла так, тут є жінка. Вони запитали, чи в неї все добре і вона відповіла, що в неї все добре", – каже сестра полоненої Анна Марцинкевич.

Жінка додає, що її сестру росіяни утримують у колонії в Оленівці. Цю інформацію родина дізналася від військовополонених, які були разом з Мар'яною, але вже повернулися з полону.

"Вона підтверджувала, чи він підтверджував, що дійсно така знаходиться в полоні, вона вагітна, на сьомому місяці, що їй вже у жовтні треба народжувати і вона дуже сильно переживає, чому її до цієї пори не обмінюють", – каже Анна Марцинкевич.

"Писали листи на Верещук, і на Верховну Раду, і до пана президента лист написаний. Ці переліки цих всіх заяв в нас написані, можемо їх показати. На сьогодні відповіді ніякої не отримали. Хто що не казав, то казали, що чекайте ще, питання не вирішене. Вже чекати там немає коли, півтора місяця – і їй треба народжувати. Народить дитину, її заберуть і ніхто її більше не побачить, це все в руках росіян", – додає батько полоненої Володимир Черепушко.

Мати медикіні просить всіх причетних до процесів звільнення полонених врятувати її дочку з російського полону.

"Вона жертвувала своєю тільки зачатю дитиною заради чужих людей. Вона рятувала чужі життя, не зважаючи на те, що в ній зародилося своє життя. Я, як мати, я навіть не можу підтримати її ні словом, ні думкою, тільки думкою підтримую і молитвою і це все, що я можу зараз зробити", – каже матір Мар'яни.

"Мар'яна. Завжди усміхнена, тендітна дівчина, яка має світлий, по-дитячому відкритий погляд. Зустрівши її на вулиці, ви б ніколи не здогадалися, що вона є старшим лейтенантом медичної служби Збройних Сил України. Вона – янгол-охоронець наших бійців "на нулі" і, як начальник медичної служби, дуже пишається своїми особовим складом, разом з яким рятує життя нашим хлопцям", – так у 2019 році про МАР'ЯНУ МАМОНОВА написали у Оперативному командуванні "Північ".

## Удари в Криму є частиною контрнаступу, – ISW

**Відповідну інформацію в ніч проти 17 серпня повідомили в американському Інституті вивчення війни. Там також пригадали, що українська влада не взяла на себе відповідальність за вибухи в Криму.**

Український удар по матеріально-технічних об'єктах у Криму, який є суверенною територією України, не порушить зобов'язань України перед західними партнерами щодо використання Україною зброї, що постачається із Заходу, або заявлену політику США щодо права України застосовувати силу для відновлення контролю над своєю територією, включаючи

захоплену росією в 2014 році, – повідомили в ISW.

Там також додали, що атака на російські позиції в Криму та навколо нього, ймовірно, є частиною узгодженого українського контрнаступу з метою відновлення контролю над західним берегом річки Дніпро.

Проте в американському Інституті вивчення війни зазначили, що українська влада не взяла на себе відповідальність за вибухи в тимчасово окупованому Криму. Натомість пригадали:

• "немає жодних ознак того, що українські сили використовували зброю, надану США, під час останніх ударів по

Криму;

• малоімовірно, що вони її використовували, бо це далеко за межами радіуса дії систем, наданих Штатами".

Видання The New York Times повідомило, що анонімний високопоставлений український чиновник приписав вибухи в Джанкойському районі "елітному українському військовому підрозділу, який діяв у тилу ворога", проте публічно жоден український чиновник не виступив із заявою про відповідальність.

мінооборони росії назвало вибухи "результатом диверсії".





## ЗАТВЕРДЖЕНО ПЛАН ТОТАЛЬНОГО ПЕРЕХОДУ ТОРГОВЦІВ НА БЕЗГОТІВКУ

Кабінет Міністрів встановив крайні терміни обладнання торгових точок засобами прийому безготівкових платежів.

Графік переходу торговців на обов'язковий прийом безготівкових платежів розписано з 2023 до 2026 року. Відповідну постанову Кабміну № 894 від 29 липня опубліковано на Урядовому порталі.

Кабмін ухвалив, що **торговці зобов'язані забезпечити можливість здійснення безготівкових платежів** (в т.ч. з використанням електронних платіжних засобів, додатків, пристроїв), включаючи дистанційний продаж:

- з 1 січня 2023 року — усі торговці, які працюють у населених пунктах із населенням понад 25 тис. осіб (скасовано виняток для торгових підприємств із площею до 20 кв. м);
- з 1 січня 2024 року — торговці у населених пунктах з населенням від 5 тис. до 25 тис. осіб;
- з 1 січня 2025 року — торговці у населених пунктах з населенням до 5 тис. осіб.

Всі ці зміни не стосуватимуться: фізосіб-підприємців на першій групі єдиного податку; торговців, які продають через торгові автомати чи займаються виїзною торгівлею; продавців власноруч вирощеної чи виготовленої продукції. Для них крайній термін прийому безготівкової оплати встановлено з 1 січня 2026 року.

Всі перелічені вище вимоги не поширюються на торговців у районах проведення бойових дій або місцевостях, які перебувають у тимчасовій окупації (оточенні, блокаді).



## КУДИ ВАРТО ВКЛАДАТИ ГРОШІ УКРАЇНЦЯМ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Українську гривню на сьогодні треба вкладати у військові облігації. Це дозволить зберегти кошти під час війни та високої інфляції.

Про це в інтерв'ю РБК-Україна розповів міністр фінансів Сергій Марченко.

Зокрема, він зазначив, що вірить у гривню як у грошову одиницю.

"Зараз ми пропонуємо по інструменту трохи довше 1 року — 16% (ставка за ОВДП. — Ред.), це досить суттєва компенсація. Я не впевнений, що є бізнес, який запропонує більший заробіток", — підкреслив Марченко.

За його словами, депозитні рахунки теж можуть використовуватися як інструмент зберігання коштів і як мінімум часткового покриття інфляції. Втім, зростання ставок за депозитами принаймні в банках залежить від такої необхідності для фінансових установ.

"Банально підвищувати ставки, не розуміючи яким чином потім це віддавати, це для банків певні ризики. Банки не можуть нескінченно нарощувати пасивну базу, не маючи при цьому реальних інструментів, де і яким чином інвестувати цей ресурс", — пояснив міністр.

Що стосується кредитування банками, то Марченко каже, що під час війни це може бути тільки за рахунок держпрограми "5-7-9".

"Тому що все інше кредитування фактично померло. А після підвищення облікової ставки Національним банком про кредитування взагалі варто забути. Єдине, що може кредитувати — це програма „5-7-9“, за якою уряд частково компенсує відсоткові ставки", — переконаний міністр.

З початку війни, за його словами, за державною програмою профінансовано кредити на 43 млрд гривень, де 70% ресурсу отримали сільськогосподарські компанії.

# Українцям радять просити субсидію вже у серпні

Заступник міністра соціальної політики України Віталій Музиченко радить українцям подавати на субсидію вже зараз, щоби до жовтня її встигли призначити.

Про це він сказав в ефірі одного із телеканалів.

У бюджеті на субсидії закладено 36 млрд гривень. Однак, за оцінками експертів, через стрімке зuboжіння українців потреба в субсидіях до кінця року становитиме 80-90 млрд гривень. Де братимуть решту потрібних грошей, поки що невідомо. Можливо — з міжнародної допомоги, яка надходитиме до України, а можливо — за рахунок додаткової емісії гривні.

У всякому разі уряд обіцяє, що без допомоги не



залишитися жодна родина. Субсидію отримають усі, хто її насправді потребує. Єдина умова для тих, хто її раніше не отримував — заяву для призначення субсидії та необхідні документи треба подавати якомога раніше.

Субсидію призначатимуть окремо на жовтень та на решту місяців опалювального

періоду, каже заступник міністра.

"Спочатку — на жовтень як міжопалювальний місяць, далі вже — на листопад. Єдине, що, можливо, буде змінено адміністрування. Але для людей це ніяк не буде помітно. Тому ми можемо сказати, що програма житлових субсидій у опалювальний

період входить стабільно, і ті люди, які отримували субсидію раніше, продовжать її отримувати", — розповів Музиченко.

На сьогоднішній день сумарна заборгованість українців за комунальні послуги складає вже понад 130 мільярдів гривень. Частина цієї суми перейшла із довоєнного періоду. А частина зросла вже під час війни. А вже багато громадян зараз не платять за комуналку. Тому уряд закликає всіх, хто може платити, максимально розрахуватись до початку опалювального сезону, щоб дати можливість комунальникам пройти його без катаклізмів. А вже цього року на комунальному "фронті" буде не менш палко, ніж цього року.

## РАДА ПІДТРИМАЛА ЗАПРОВАДЖЕННЯ ШТРАФІВ ЗА ІЗДУ НА НЕЧИТАБЕЛЬНИХ НОМЕРАХ

Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект № 7365 про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення адміністративної відповідальності за порушення порядку встановлення та використання номерних знаків транспортних засобів, яким пропонується ввести адміністративну відповідальність для водіїв з номерами, що не читаються, або незаконно встановленими номерами силовиків.

За відповідне рішення проголосували 263 народні депутати.

Законопроект пропонується доповнити Кодекс про адміністративні правопорушення новою статтею 1213 такого змісту: "Управління або експлуатація водієм транспортного засобу без номерного знака, з номерним знаком, що не відповідає встановленим зразкам або вимогам, з номерним знаком, закріпленим у невідповідному для цього місці, перевертутим чи неосвітленим, закритим іншими предметами (у тому числі прозорими), з нанесенням стороннього покриття або застосуванням сторонніх матеріалів, що перешкоджають або ускладнюють його ідентифікацію, забрудненим номерним знаком, якщо така забрудненість не дозволяє чітко визначити символи номерного знака з відстані двадцяти метрів, а також за вчинення інших дій, спрямованих на умисне приховування номерного знака, — спричиняють накладення штрафу у розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Отже, у разі ухвалення законопроекту водіїв штрафуватимуть за брудні номери та потенційно за незаконне використання номерів прикриття. А вже йдеться про адміністративну відповідальність за "вчинення інших дій, спрямованих на умисне приховування номерного знаку".

У разі, якщо водій вирішить кататися з номерами Збройних Сил України, Національної гвардії України, Держав-

ної прикордонної служби, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації або Національної поліції України, його можуть оштрафувати на 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Якщо ж водія вдруге протягом року зловлять на номерах силовиків, його гаманець схудне на 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Крім цього, порушник ризикує попрощатися із правами на строк від трьох до шести місяців.

## КПП "КРАКІВЕЦЬ" ВІДНОВИТЬ ПРОПУСК АВТОБУСІВ

З опівночі середи, 17 серпня, КПП "Краківець" у Львівській області відновлює рух автобусів на виїзд з України.

Про це повідомляє Державна прикордонна служба України в Telegram.

"У пункті пропуску оновили автобусний термінал і облаштували місце для оформлення пасажирів", — йдеться в повідомленні.

У ДПСУ заявили, що пасажирів і транспортний засіб одночасно проходитимуть прикордонно-митну перевірку. При цьому середній час оформлення автобуса становитиме близько 30-45 хвилин.

Нагадаємо, з 18 липня на кордоні з Польщею пункт пропуску "Краківець" був тимчасово закритий для виїзду з України.

## НАДАДУТЬ РОЗСТРОЧКУ ТИМ, ЯКІ ПОГОДЯТЬСЯ НА ПОДАТКОВУ АМНІСТІЮ

Верховна Рада розстрочила до травня 2025 року сплату збору до Державного бюджету для фізичних осіб та ФОПів, які вирішать скористатися Податковою амністією.

Це передбачено законопроектом № 7506-1 про внесення змін до Податкового кодексу України про звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей по-

ранених та загиблих учасників бойових дій за участі у відсічі збройної агресії та забезпеченні національної безпеки України, який Верховна Рада підтримала у другому читанні та загалом 292 голосами.

Згідно з документом, термін податкової амністії продовжується до березня 2023 року. При цьому Податковий кодекс пропонується доповнити новими абзацами про можливість розстрочення: "У разі вибору декларантом, який подав одноразову (спеціальну) добровільну декларацію після 31 серпня 2022 року, у рамках одноразового (спеціального) добровільного декларування ставки збору за одноразовим (спеціальним) добровільним декларуванням яка передбачає сплату такого платежу трьома рівними частинами, сплата збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування здійснюється декларантом у такому порядку: першого платежу — протягом 30 календарних днів з дати подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації; другого платежу — до 1 травня 2024 року; третього платежу — до 1 травня 2025 року.

У 2021 році було ухвалено Закон про "податкову амністію" — запроваджено одноразове добровільне декларування фізичними особами їхніх активів та сплату одноразового збору до бюджету.

"Громадяни, які скористаються цією можливістю, зможуть спокійно розпоряджатися своїми активами. Для них це буде чиста фінансова історія. Більше того, громадянам, які задекларували активи та сплатили з них збір, держава гарантує звільнення від відповідальності за порушення податкового, валютного законодавства.

Декларування проводиться лише один рік. У період з 1 вересня 2021 року до 1 вересня 2022 року", — зазначив міністр фінансів Сергій Марченко.

## В "Дії" почали тестування документів англійською

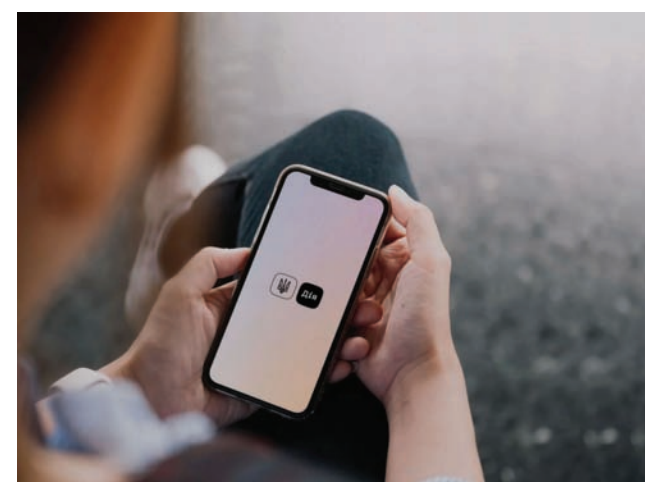
У "Дії" почали бета-тестування шерингу авто та документів англійською.

Міністр цифрової трансформації Михайло Федоров закликав українців залучатися до тестування.

"З початку повномасштабної війни 9 млн українців виїхали за кордон. Тікаючи від небезпеки, багато людей не встигли взяти паперові документи. Тому хочемо додати в Дію документи англійською, щоб ви могли користуватися ними за кордоном", — зазначив він.

Наразі проводиться бета-тест закордонного паспорта, посвідчення водія та техпаспорта.

"Перевіримо, чи коректно працює перемикання мови, чи підтягуються фото. Якщо ви за кордоном і чекали на цю функцію в Дії — реєструйтеся. Також відновлюємо шеринг авто в Дії і хочемо протестувати роботу послуги. Взяти участь у бета-тесті мають одночасно 2 людини — власник авто та водій, який хоче користуватися машиною", — йдеться у повідомленні міністра.





# Білорусь стягує до кордону танки, польові кухні та перевозить солдатів

**За добу у Білорусі помітили рух танків, Уралів, МАЗів та інших бронемашин ЗС РБ, польоти винищувачів, а також пересування польових кухонь та навіть біотуалетів.**

Детально про військову активність на території Білорусі від 00:00 до 23:59 15 серпня повідомив "Беларускі Гаон".

О 06:15 з аеродрому "Мачуліці" на північний схід летів літак. О 16:35 на цей же аеродром прилетів Іл-76.

Крім того, на трасі М1, за напрямком Мінськ – Дзержинськ (Мінська область), рухався УАЗ 39621 ЗС РБ.

О 12:00 з Дзержинська (Мінська область) у напрямку Стовпці (Мінська область) рухався Урал, який віз на твердому зчипці ЗРК 9К33 "ОСА-АКМ" (радянський автоматизований військовий зенітно-ракетний комплекс).

О 08:40 трасою Р17, Брест – агромістечко Мухівець



(Брестський район), рухалась колона Збройних сил Білорусі: три Газ-66, п'ять ЗІЛ-131, три тентові Урали, польові кухні, вода.

О 08:50 трасою Р23, Слуцьк (Мінська область) – Мікашевичі, рухалась тентовий КРАЗ ЗС РФ, УАЗ 2203 та трал ЗС РБ.

Також у Мінську помітили Р-161Ф2М "Екватор" ЗС РБ, а також броневантажівку Волат ЗС РБ.

На трасі М2, за напрямком Мінськ – агромістечко Сло-

бода (Смолевичський район, Мінська область), бачили колону ЗС РБ: бронемашини Волат, 3 БТР, трал.

Цією ж трасою, але зі Смоленевичі до Мінська рухались два трали з танками Т-72 ЗС РБ, а також колона ЗС РБ: близько 15 Уралів, польові кухні, біотуалет.

О 12:18 на аеродромі "Барановичі", злетів винищувач. О 15:30 він сів.

Уночі о 23:55 трасою Р4, Ляховичі – Барановичі, рухалась РЛС (радіолокаційна

станція) з урахуванням ЗІЛ-131 ЗС РБ.

О 13:40 за напрямком Огдеммер (Дрогичинський район, Брестська область) – Гута (Дрогичинський район, Брестська область) помічено близько 10 білоруських танків. А із Логойська (Мінська область) до Мінська рухався бензовоз ЗС РБ.

Інша військова активність у Білорусі за добу:

14:20 Стовпці (Мінська область) – південний захід. Летів Мі-8 ВПС РБ.

15:20. Траса Р6, Пінськ – агромістечко Пліщиці (Пінський район). Рухалась колона ЗС РБ: 7 Уралів (Кунг), 3 тентові МАЗи, польова кухня, бочка з водою.

17:45. Траса М5, Дукора (Пуховичський район, Мінська область) – Мінськ. Рухався УАЗ 39621 ЗС РБ.

18:30. Жодино, помічено тентовий КамАЗ із солдатами.

20:45. Траса Р144, Іваново – Мохро (Іванівський район). Рухався тентовий МАЗ ЗС РБ.

## У РІВНЕНСЬКІЙ ГРОМАДІ ТРИВАЄ ВСТАНОВЛЕННЯ КАМЕР ВІДЕОНАГЛЯДУ

У Рівному продовжують встановлювати нову комплексну систему відеоспостереження та відеоаналізи в рамках програми "Безпечне місто". Реалізацією програми опікується Департамент Муніципальної варті Рівненської міської ради.

Так, у грудні 2021 року було встановлено І чергу камер відеоспостереження, що складає 66 камер. Зараз триває будівництво ІІ черги, де заплановано встановлення ще додатково 138 камер відеоспостереження. Вже встановлено додаткових 40 камер, проводяться пусконаладжувальні роботи. Це оглядові камери та з функціоналом розпізнавання державних номерних знаків. Інші камери ІІ черги – на різних стадіях монтажу.

Встановлення відеокамер забезпечує можливість:

- моніторингу ситуацій на дорогах територіальної громади та оперативне реагування на аварії та ситуації, які можуть зашкодити здоров'ю та життю громадян;
- розкриття злочинів, пов'язаних із використанням транспортних засобів;
- отримання реальної інформації про дорожньо-транспортні події;
- оперативного відстеження руху транспортних засобів.

"Навіть у мирний час безпека наших жителів була на першому плані, тепер же, коли вже фактично пів року наша країна відстоює свою незалежність це питання набуло найвищого пріоритету. Тож попри военний стан продовжуємо реалізовувати програму зі встановлення камер," – наголосив міський голова Рівного Олександр Третяк.

## 420 ЗАЯВОК ПІДПРИЄМЦІ ОБЛАСТІ НАДІСЛАЛИ ДЛЯ УЧАСТІ В "ЄРОБОТІ"

Бізнесмени з Рівненщини активно беруть участь у державних програмах. Зокрема, в рамках урядової ініціативи "єРобота" підприємці надіслали 420 заявок.

Долучатися до участі у державних програмах закликав і начальник Рівненської ОВА Віталій Коваль.

"Розвиток бізнесу – це вклад в перемогу України. Сьогодні важливо працювати на всіх фронтах", – зазначив очільник Рівненщини.

Найбільшою популярністю серед підприємців Рівненщини користується програма мікрогрантів на власну справу, яка передбачає до 250 тис. гривень на будь-який мікробізнес. Для участі в ній поступило 238 заявок, з яких по 42-х прийнято рішення про включення до

фінансування. Загалом це 17,2 млн. грн.

Для отримання гранту на розширення та створення підприємств у сфері переробки (до 8 млн грн) звернулись 34 суб'єкти господарювання. Отримано 20 заявок. Наразі підтримку в сумі 11,2 млн грн уже отримало одне підприємство.

Також прийнято одне позитивне рішення по гранту для розвитку садівництва на суму 2,1 млн грн.

Нагадаємо, державна ініціатива "єРобота" – це шість програм, які дають можливість створити новий бізнес і, відповідно, робочі місця. Окрім зазначених вище, гранти передбачають для будівництва теплиць (до 7 млн гривень), стартапів у сфері ІТ.

Наразі триває четверта хвиля прийому запитів на участь у програмі "єРобота". Свої бізнес-плани можна подати через Портал "Дія" до 21 серпня.

## ПЕРЕРАХОВАНО КОШТИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ВИПЛАТ ЖИТЕЛЯМ М. РІВНОГО ТА СМТ. КВАСИЛІВ

Департамент соціальної політики Рівненської міської ради інформує, що 10 серпня 2022 року в банківські установи та Рівненську дирекцію акціонерного товариства "Укрпошта" перераховано кошти для проведення виплат жителям м. Рівного та смт. Квасилів:

- державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям;
- державної допомоги сім'ям з дітьми;
- державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю;

- щомісячної компенсаційної допомоги непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю І групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку;

- державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної допомоги на догляд;

- щомісячної грошової допомоги особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю І чи ІІ групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею;

- тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухилиються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме;

- державної соціальної допомоги на дітей – сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, та грошового забезпечення батькам – вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у будинках сімейного типу та прийомних сім'ях;

- допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях;

- тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату;

- відшкодування вартості послуги з догляду за дитиною до трьох років "муніципальна няня";

- компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги;

- компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі;

- допомоги на догляд особі, яка доглядає за хворою дитиною;

- самотнім особам, які досягли 80-річного віку та за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують постійного стороннього догляду.

## ПЕРЕСЕЛЕННЯ ВПО ІЗ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ РІВНЕНЩИНИ ОБГОВОРILI НА УРЯДОВІЙ НАРАДІ

Обов'язкову евакуацію з Донеччини та переселення внутрішньо переміщених осіб із закладів освіти Рівненщини сьогодні обговорили в Уряді. Ці процеси планують завершити до початку опалювального сезону.

Для того, щоб евакуація відбулася зладжено, провели нараду з причетними під головуванням Віце-прем'єрки, Міністерки з реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірини Верещук. Рівненщину представляла заступниця голови Рівненської ОДА Людмила Шатковська та керівники профільних управлінь і департаментів.

Нагадаємо, що Уряд України запровадив обов'язкову евакуацію з неокупованих територій Донеччини перед опалювальним сезоном. Таке рішення ухвалили через неможливість забезпечити мешканців підконтрольних територій теплом і світлом, а також через постійні обстріли з боку країни-агресора.

Віце-прем'єрка повідомила, що з Донецької області необхідно евакуювати 200-220 тисяч жителів. Серед – них 50 тисяч дітей.

"На Рівненщині проживає майже 50 тисяч переселенців з інших регіонів. З Донеччини – 8672 особи, 216 із них приїхали з початку серпня", – підсумувала Людмила Шатковська.

Додатково обговорили розміщення або переселення внутрішньо переміщених осіб в закладах освіти. Так, у 40 закладах освіти проживає 2,8 тисячі переселенців. Найбільше розселено у приміщеннях вищої та фахової передвищої освіти – 1,2 тисячі.

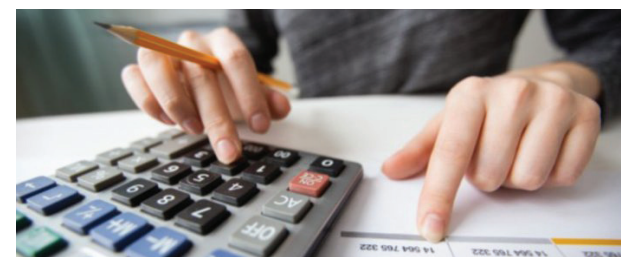


## ЗАВЕРШУЄТЬСЯ СЕЗОН ЗБОРУ ЧОРНИЦЬ

Цього року до обласного управління лісового та мисливського господарства звернулося понад 200 підприємців.

Загалом заготовили чорниць в обсязі майже 2000 тонн. Найбільше – у держлісфонді Рокитнівського, Висоцького, Сарненського лісгоспів.

"В результаті від заготівлі чорниць у місцеві бюджети надійшло 2,4 мільйона гривень, – підсумував начальник Рівненської ОВА Віталій Коваль. – Нагадую, в окремих громадах на Півночі Рівненської області діє заборона на збір громадянами дикорослих трав'яних рослин, квітів, грибів, ягід, горіхів".



## БІЗНЕСМЕНИ СПЛАТИЛИ БІЛЬШЕ ПОДАТКІВ, НІЖ ТОРІК

Понад 455 млн гривень єдиного податку сплатили до місцевих бюджетів представники малого бізнесу Рівненщини за 6 місяців цього року.

Приріст до аналогічного періоду минулого року становив 65,6 млн грн (+16,8%).

Значна частина сплаченого єдиного податку, а це 362,9 млн грн, – внесок фізичних осіб, які обрали спрощену систему оподаткування. Юрособи за цей період сплатили 64,7 млн гривень. А сільськогосподарські товаровиробники (четверта група спрощенців) – 27,7 млн грн.

"Єдиний податок зараховується до місцевого бюджету. Тобто кожен сумлінний платник наповнює касну тої громади, у якій мешкає. І, відповідно, громади отримують можливість для соціального та економічного розвитку. В умовах війни це вкрай важливо, – підсумував начальник Рівненської ОВА Віталій Коваль. – Тож дякую кожному, хто виконує свій громадянський обов'язок і вчасно сплачує податки".

## ПРЕЗЕНТУВАЛИ УНІКАЛЬНУ ЗБІРКУ "ПЕРЕСЕЛЕНІ СОНЕЧКА"

Вісімнадцять юних авторів із різних міст України написали власні історії про війну та перемогу. Діти, які вимушено залишили власні домівки в Авдіївці, Попасній, Маріуполі, Бучі, Чернігові, Херсоні й інших містах і селах України, знайшли сьогодні прихисток на Рівненщині.

"Я знайомилася з дітьми, з переселенцями та запропонувала, щоб вони приходили на майстер класи, зустрічі. Коли з ними працювала, ми творили великодні кошик з глини. Я зрозуміла, що вони надзвичайно талановиті та запропонувала їм написати історії," – розповіла рівненська майстриня, голова ГО "Центр креативу" Олена Медведєва.

"Переселені сонечка" – це віра українських дітей у мирне майбутнє, історії, де правда перемагає кривду, дружба не залишає місця неприязні та утверджується істинне добро.

Збірка "Переселені сонечка" є унікальною, бо подібних аналогів немає ні в Україні, ні в світі. Після повномасштабного вторгнення росії в Україну керівники місцевих громадських організацій Олена Медведєва "Центр креативу" та Оксана Гришота "Носителі миру" об'єдналися та почали у волонтерському центрі надавати психологічну допомогу не лише дітям, а й дорослим, які тікали від війни.

Загальний наклад видання становить 6000 примірників. Цю книгу діти-автори присвятили кожному воїну ЗСУ. І вже тисяча примірників "Переселених сонечок" передана нашим захисникам на фронт. Іще три тисячі примірників книжки – цього річником першокласникам рівненських шкіл, а також усім територіальним громадам Рівненщини, обласним, міським та шкільним бібліотекам.

На презентації видання "Переселені сонечка" відбувся благодійний продаж книг та "чарівних паличок" дитячої роботи. Юні автори зібрали 4190.00 грн та передали їх за призначенням – на потреби наших військових.







## СКІЛЬКИ ОТРИМУВАТИМУТЬ ПЕНСІОНЕРИ, У ЯКИХ НЕ ВИСТАЧАЄ СТРАХОВОГО СТАЖУ

Для отримання гарантованої державою пенсії необхідно накопичити достатню кількість страхового стажу. Розповідаємо, на які виплати можуть розраховувати ті, у кого його недостатньо.

В Україні страховий стаж для чоловіків становить 35 років, а для жінок — 30. Але є ті, хто не мав можливість накопичити цю кількість. Розповідаємо, на яку пенсію вони можуть розраховувати в такому разі.

### ПЕРЕДБАЧЕНА СОЦІАЛЬНА ПЕНСІЯ

На пенсію можна вийти у 60 років, за умови накопичення відповідного страхового стажу. Якщо цього досягнути не вдалось, то держава забезпечує виплатами, але вже після 65 років. Саме у цьому віці громадянин України має право оформити тимчасову допомогу, яку ще в народі називають соціальною пенсією.

Відразу ж обмовимося, що соціальну пенсію для тих, у кого недостатній стаж, перераховують кожні пів року. На її суму впливатимуть майнові зміни, а також середньомісячний сукупний дохід.

Важливо! Розраховувати на цей вид допомоги зможуть не всі. Йдеться лише про тих, у кого страховий стаж становить щонайменше 15 років!

### ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ ОТРИМАННЯ ДОПОМОГИ

Передовсім особі слід звернутись до місцевих органів соціального захисту. Це може бути відділ як за місцем реєстрації, так і фактичного проживання. Якщо оформлення відбувається таки не за місцем реєстрації, то необхідно буде надати документ з Управління праці та соціального захисту населення. У ньому має бути вказано, що відповідну фінансову допомогу особа не отримує.

Крім того, слід надати інший пакет документів:

- документ, який засвідчує вашу особу та місце проживання;
- ідентифікаційний податковий номер;
- довідку про страховий стаж (упродовж 5 робочих днів видається у Пенсійному фонді на запит пенсіонера);
- декларацію про доходи, а також майновий стан (необхідно заповнити, урахувавши довідки про доходи кожного члена сім'ї) за останні 6 місяців.

### ЯКИМ БУДЕ РОЗМІР ВИПЛАТИ

Відразу ж зауважимо, що отримувати такі пенсіонери будуть не більше 2 600 гривень. Рівно таким з 1 липня є прожитковий мінімум для працездатних осіб.

А сама формула розраховується так: держава виплатить різницю між прожитковим мінімумом для осіб, котрі втратили працездатність, а також середньомісячним загальним прибутком сім'ї особи з розрахунком на одного. А переглядають виплати кожні пів року тому, що рівно за цей проміжок часу необхідно буде подавати документи про фінансове становище.

## УКРАЇНЦІВ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ В КРИМУ, ПРОСЯТЬ ХОВАТИСЯ В УКРИТТЯХ ТА ПІДВАЛАХ

Україна обов'язково звільнить окупований росіянами Крим. Однак поки цього не сталося українцям, що живуть на півострові, слід бути обережними і не ігнорувати повітряні тривоги.

До українців, які мешкають на тимчасово окупованій території, звернулася постійна представниця президента України у Криму Таміла Ташева.

Вона зазначила, що після "бавовни" у Криму на виїзді з півострова утворилися величезні черги.

Люди ховаються по підвалах. Окупаційна адміністрація всі пів року війни заявляла — Криму і людям нічого не загрожує. Міноборони РФ знову каже — "займання на складі боєприпасів". Люди вважають інакше, — констатувала Ташева.

Постійна представниця президента України у Криму наголосила, що ми обов'язково звільнимо Крим, застосовуючи всі можливі і не заборонені механізми для боротьби не лише за територію, а і за людей.

"Впевнена, ви чекаєте на це всі роки окупації. Поки ж будьте обережні, ховайтесь в обладнаних місцях або своїх підвалах. Підготуйте потрібні засоби", — закликала вона.

# Чому влада не попереджала українців про можливе вторгнення

Президент Володимир Зеленський заявив, що українську владу попереджали про російське вторгнення, проте конкретних даних партнери не надавали. Він також заявив, що якби людям розповідали про можливу війну раніше, то це призвело б до масштабної паніки, і захищатися було б важче.

Зеленський розповів, що від початку масштабного вторгнення Росії, Україна почала втрачати від 5 до 7 мільярдів доларів на місяць.

Пряма мова Зеленського: "Ви не можете просто сказати мені: "Слухай, ти повинен почати готувати людей зараз і сказати їм, що їм потрібно відкласти гроші, їм потрібно запитися їжею". Якби ми це повідомили (щоб населення готувалося до можливої війни — ред.) — а цього хотіли деякі люди, яких я не буду називати, — тоді я б втрачав 7 мільярдів доларів на місяць,



починаючи з жовтня минулого року, і в той момент, коли росіяни справді атакували, вони б нас захопили за три дні.

Я не кажу, чия це була ідея, але загалом наше внутрішнє відчуття було правильним: якщо ми посіємо хаос серед людей перед вторгненням, росіяни нас зжеруть. Тому що під час хаосу люди тікають з країни".

"І ось що сталося, коли почалося вторгнення — ми були настільки сильними, наскільки могли бути. Частина наших людей виїхала, але

більшість залишилася тут, воювали за свої домівки. І якби цинічно це не звучало, але це люди, які все зупинили".

"Одна справа, коли хаос контрольований і це військовий час — ти керуєш державою по-іншому. Ви можете відкрити кордон, закрити кордон, атакувати, відступати, захищатися. Ви можете взяти під контроль свою інфраструктуру.

І зовсім інша ситуація, коли у вас немає військової ситуації чи надзвичайного режиму, а у вас є держава, якою

керує величезна кількість різних чиновників та інституцій. А мінус 7 мільярдів доларів на місяць навіть без зброї — це вже велика війна для нашої країни".

Зеленського також запитали, чи він сам вірив у масштабну ескаляцію, на що він відповів: "Дивіться, як ви можете в це повірити? Що вони будуть мучити людей і це їх мета? Ніхто не вірив, що так буде. І ніхто цього не знав. А тепер усі кажуть, що ми вас попереджали, але ви попереджали загальними фразами.

Коли ми сказали, надайте нам конкретну інформацію — звідки вони прийдуть, скільки людей і так далі — вони всі мали стільки ж інформації, скільки й ми. І коли я сказав: "Добре, якщо вони йдуть звідси і тут будуть важкі бої, чи можемо ми отримати зброю, щоб зупинити їх?" Ми цього не отримали. Навіщо мені всі ці попередження? Навіщо мені зводити наше суспільство з розуму?"

## Рада схвалила "митний безвіз" з ЄС та приєднання України до системи NCTS

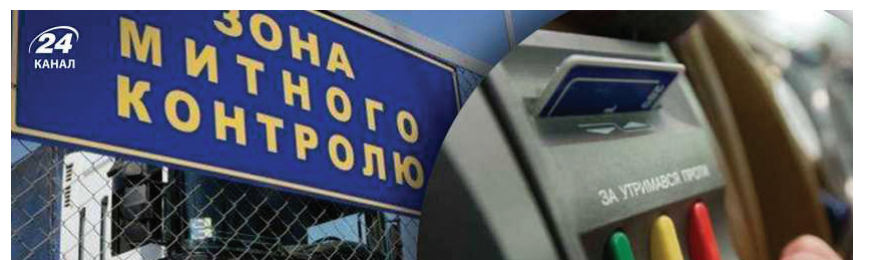
Верховна Рада 15 серпня у цілому прийняла закон про "митний безвіз" з Євросоюзом та приєднання України до системи NCTS. Свої голоси "за" у другому читанні віддали 275 народних депутатів.

За основу законопроект Рада прийняла ще 21 червня — тоді, у першому читанні, документ підтримали 269 парламентарів. Тим часом президент Володимир Зеленський уповноважив підписати Угоду між Україною та Євросоюзом щодо співробітництва у митній сфері міністра фінансів Сергія Марченка.

### ЩО ЗМІНИТЬСЯ

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль пояснив, що ухвалення у цілому урядового законопроектів щодо змін у Митному кодексі України необхідне для приєднання нашої держави до Нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS) та Конвенції про процедуру спільного транзиту.

Це, за його словами, наближає українське митне законодавство до законодавства Європейського Союзу, й разом з тим — до "митного безвізу" із ЄС. Зокрема, ухвалений закон вдосконалює чинні



норми щодо спрощення проходження митного контролю для надійних підприємств, надання статусу фінансового гаранта та забезпечення сплати митних платежів.

Також зміни передбачають впровадження європейського механізму розгляду скарг і продовження цифровізації митниці, що прискорить її проходження та зменшить корупційні ризики, — додав Шмигаль.

Очільник українського уряду підсумував, що подальше укладення "митного безвізу" з Євросоюзом дасть нашій державі можливість запровадити обмін митною інформацією щодо транзитних вантажів із 36 країнами у режимі реального часу. Крім того, очікуються спеціальні транзитні спрощення, прості та рівні умови для фінансових гарантів.

### ДЕТАЛІ "МИТНОГО БЕЗВІЗУ"

Після доєднання нашої держави до NCTS, товаробіг між Україною та Євросоюзом має значно спроститися. Це дозволить використовувати транзитні декларації у NCTS без необхідності оформлення будь-яких додаткових транзитних документів. Угода також розширить спектр підприємств, які матимуть митні спрощення за аналогією із Європейським Союзом.

До слова, раніше Денис Шмигаль зазначав, що Україна планує підписати Угоду про "митний безвіз" протягом цього літа. Разом з тим до кінця 2022 року наша держава має пройти спеціальну Оцінювальну місію й приєднатися до необхідних для "митного безвізу" конвенцій.

## Чи здорожчає пальне через акциз

Уряд планує повернути акциз на пальне. Була запропонована уніфікована ставка у 100 євро за тисячу літрів на бензин, дизпальне та скрапленний газ.

### ЯКИМ БУДЕ ПОДАТОК НА ПАЛЬНЕ

Директор Консалтингової групи "А-95" Сергій Куюн поділився, що згідно з його дже-релами, нині немає пропозиції повернути ПДВ на пальне до 20%, замість поточних 7%. На думку експерта це добре, оскільки ПДВ — найбільш криміналізований податок, який держава не зможе нормально адмініструвати, а отже він буде текти у кишені особливо хитрих співгромадян. Однак, ймовірно, повернеться акциз на пальне.

Ставка 100 євро — це відчутно менше, ніж було раніше (в середньому 135 євро).

Тобто уряд вирішив починати з м'якого варіанту. У гривні акциз на всі марки пального складе 4 гривні за літр (з ПДВ). Це 8% від роздрібно-ї ціни на бензин та ДП та трохи більше 10% від ціни на автогаз.

Важливо! Згідно з розрахунками експерта до бюджету щомісячно буде надходити 3,39 мільярда гривень (3,6 мільярда гривень з ПДВ).

### ЩО ВІДОМО ПРО ПОВЕРНЕННЯ ПОДАТКУ НА ПАЛЬНЕ

Уряд вніс 14 серпня законопроект №7668 про скасування пільгового оподаткування пального. Ініціював його прем'єр-міністр Денис Шмигаль. У Міністерстві інфраструктури зазначали, що до повномасштабного вторгнення росії на територію України ставки на бензин та дизель склали 213,5 та 139,5

євро відповідно, що майже у два — півтора рази більше від запропонованих 100 євро за тисячу літрів.

### ЧИ ЗРОСТЕ ЦІНА ПАЛЬНОГО

На думку Куюна, бензин та дизельне пальне не подорожчають. Що стосується закидів, мовляв, ціни зростуть на 10 гривень за літр пального — також малоймовірно. Експерт пояснив, нині світові ціни на пальне знизились, що створює потенціал для зниження цін в Україні на 3 — 4 гривні за літр. Разом з цим, акциз перекриє це зниження. Як результат, ціна пального стабілізується, пояснив експерт.

### ЯКОЮ БУДЕ ПРОГНОЗОВАНО ЦІНА ПАЛЬНОГО:

- бензин А-95 — 50 — 52 гривні за літр,
- дизпальне пальне — 51 — 53 гривні за літр,

- автогаз — 27 — 28 гривні за літр.

Нагадаємо! У липні цього року темпи зростання цін на пальне знизилися до 77,7% річних. В НБУ пояснили, що це сталося завдяки поступовому насиченню ринку через налагодження логістики та відновлення конкуренції.

Куюн пояснив, що цінова пропорція газ-бензин буде становити близько 60%, тобто ефективність використання автогазу повністю зберігається. При цьому, як свідчать розрахунки, бюджетні надходження від скрапленого газу дещо перевищать надходження від бензину.

Тому пропонуємо відставити паніку та зраду. Ніхто не хоче податків — ані ринку, ані споживача. Але державі, що воює, потрібні гроші. Запропонований варіант дуже лайвовий, я думаю, буде екстремальніше, — резюмував експерт.



# Всіх не вивезти, – волонтерка про евакуацію з Донеччини

Обов'язкова евакуація цивільного населення з Донеччини, оголошена урядом, триває.

За перший тиждень було евакуйовано понад 2 тисячі громадян, серед яких жінки, діти, літні та маломобільні люди.

Киянка Наталія Федорченко – одна з волонтерів, які допомагають вивозити людей з Донецької області, хоча до 24 лютого вона ніколи там не була і не мала відтіля друзів чи рідних.

З початку квітня вона – координаторка з евакуації цивільного населення фонду "Все буде добре". Це організація, яка вивозить людей у безпечні місця у співпраці з Донецькою облдержадміністрацією.

"Моя робота з фондом абсолютно випадкова річ. Я була у відносній безпеці в Рівненській області з родиною, мала вільний час і побачила у Facebook залик до волонтерства. Написала і мене приєднали до команди", – пригадує Наталія.

Знайомилася волонтерка зі всіма вже в процесі роботи. Спершу телефоном, а потім таки відвідала Донецьку область, щоб подивитись на все власними очима, розвіртуалізуватися з колегами та налагодити спілкування максимально ефективно.

Про трансформацію та специфіку евакуації Наталія Федорченко розповіла "Українській правді. Життя".

Далі її пряма мова.

## КИЯНКА НАТАЛІЯ ФЕДОРЧЕНКО – ОДНА З ВОЛОНТЕРІВ, ЯКІ ДОПОМАГАЮТЬ ВИВОЗИТИ ЛЮДЕЙ З ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

За ці місяці фонд "Все буде добре" інколи вивозив з Донецької області по кількості людей за день. Спершу відправляли великі автобуси на 50 місць до західних областей України, інколи – до кордону з Польщею.

Потім схему вивозу змінили – підвозили людей лише до залізничного вокзалу в Дніпрі. По-перше, все менше людей потребують евакуації. По-друге, економічна ситуація в країні все складніша і дорожчає паливо. По-третє, щоденно зі Сходу на Захід їздять евакуаційні поїзди.

З настанням літа схему вивозу змінили ще раз. З кількох міркувань.

По-перше, почався період сильної спеки, і людям фізично важко витримати перевірки на блок-постах та переїзди без санітарних зупинок.

По-друге, почали з'являтися люди, які використовують автобуси не для евакуації, а як безкоштовну маршрутку до Дніпра. Їдуть по своїх справах в місто, а потім повертаються. Їх вже почали впізнавати в обличчя. Поліція виявила, що у деяких громадах інколи більше половини людей каталися туди-сюди на регулярній основі.

Щоб зламати цю схему, почали возити до Покровська. Там є шелтер, який приймає евакуйованих, годує їх, відвозить на залізничну станцію та саджає на той самий евакуаційний потяг.

Тим, кому нікуди їхати, шелтер допомагає з тимчасовим розміщенням і пошуком постійного місця перебування.

Вмовити окремих людей поїхати з дому та зібратися в певному місці в призначений час – це досить складна логістика.

Дізнатися про евакуацію люди можуть у кол-центрі. Зазвичай такі є при місцевих адміністраціях, міськрадах, міськвиконкомах чи якихось інших місцевих органах влади.

Більшість громад добре співпрацюють з нами щодо евакуації. Вирішують будь-які нестандартні питання, консультують та орієнтують на місці. Всі підключаються, дають контакти тих, хто може надати достовірну інформацію, чи можна туди їхати.

Якщо кол-центру немає, то в кожній громаді є особа, яка відповідальна за евакуацію, і її контактний телефон розповсюджується з рук в руки. Десь це заступник мера, десь начальник управління освіти.

Пригадую, як під час загострення в Соледарі заступниця мера фактично цілодобово була зі мною на телефоні та до останнього під обстрілами супроводжувала посадку людей в автобуси.

Є громади, як наприклад, Святогірськ, де міський голова



відразу почав співпрацювати з окупантами. На щастя, це поодинокі випадки і такі знаходяться хтось, хто готовий і у таких громадах взяти на себе організацію евакуації.

Координатор на місці записує охочих, а потім обдзвонює всіх для оголошення часу і місця посадки.

Після обстрілу залізничного вокзалу в Краматорську до посадки підходимо дуже обережно. Місце намагаємося час від часу змінювати, щоб не наражати людей на небезпеку.

Координатори також відслідковують тих, хто лишився, та чи є діти, оскільки місцева влада забезпечує не тільки процес евакуації, але й життєзабезпечення тих, хто не хоче евакуйоватися. Наприклад, вони складають списки на гуманітарну допомогу, а ми в більшості випадків евакуаційні рейси намагаємося сумістити з тим, щоб комусь довести цю допомогу.

У населених пунктах, які особливо часто обстрілюють та де зникає електроенергія, відсутній хороший мобільний зв'язок і зідзвонитися неможливо, про евакуацію сповіщають через смс-розсилки, бо вони такі доходять.

Якщо ж це населені пункти, де взагалі вже немає зв'язку і люди там переважно постійно сидять у підвалах через часті обстріли, то водії об'їжджають сховища та місця зосередження людей і вивозять всіх, хто зголошується.

Я здійснюю організацію та супровід евакуації. Спілкуюсь з координаторами на місці, які відповідають за збір та посадку людей, з командами волонтерів з нашого і партнерських фондів та водіями, які працюють на евакуацію.

Заявки від мешканців громад збирають протягом дня і до вечора передають мені. Я зв'язуюсь з водіями і організаціями, які мають автопарк, що відповідає запиту. Ми узгоджуємо час та місце посадки, і на наступний день автобуси виїжджають.

Також здійснюю супровід поїздки. Щоб все пройшло гладко, щоб транспорт доїхав, навіть якщо зламався, за потреби знаходжу та відправляю інший чи додатковий автобус. Фактично на телефоні цілий день. Інколи з шостої ранку та до глибокої ночі.

Найважче в цьому всьому брати на себе відповідальність. Коли з одного боку є люди, які просять їх вивести, врятувати, а з іншого – передавши інформацію про них водіям, більшість з яких готові їхати куди завгодно, ти береш на себе ризики, що вони не повернуться.

На жаль, всіх не вивезеш. Спершу виїздили жінки і діти, потім почали їхати чоловіки. До останнього лишаються люди літнього віку. Їх неймовірно складно вмовити на евакуацію. Інколи доходить до такого, що будинку їхнього вже немає, а вони не хочуть нікуди їхати та лишати худобу.

Складна ситуація із соціально-неблагополучними родинами. Там діти стають заручниками батьків чи літніх опікунів.

Було таке, що водій приїхав, а там батьки п'яні й не хочуть нікуди виїжджати – заявку оформили небайдужі родичі з іншого регіону. Бувало, що вивозили родину, а у найближчому населеному пункті вони вимагали їх висадити і все одно поверталися назад.

Вивезення дітей без супроводу батьків – це складна бюрократична тяганина. Тому що, з одного боку, ми маємо убезпечити дітей від викрадення чужими, а з іншого – є отакі батьки, які самі категорично не хочуть їхати і яким абсолютно байдуже на безпеку своїх дітей.



Був випадок, коли неповнолітня дівчина спробувала евакуйоватися самостійно (а водій не знав до останнього, що вона без супроводу), і поки вона доїхала нашим автобусом до Покровська, її бабуся вже написала заяву в поліцію. У цьому випадку всі, хто був дотичний до цього процесу, могли стати співучасниками викрадення, хоча ми просто намагалися врятувати людину.

\*\*\*

За цей час евакуйовували чимало людей з інвалідністю та легкими пораненнями. Здебільшого пасажирки мали травмовані ноги чи руки.

Якщо людина може сидіти та йти, то загалом ця евакуація нічим не відрізняється від порятунку інших категорій населення. Інша справа, коли потрібно перевезти лежачих людей. Зрідка, але таке трапляється.

Якщо запит надходить заздалегідь, то переадресуємо його командам, яким довіряємо. По Донецькій та Луганській області це, насамперед, "Восток СОС". У них є спецтранспорт.

Якщо немає можливості перенести поїздки на інший день та знайти спецтранспорт, на цей випадок водії возять із собою каремати, подушки тощо. Таку людину найчастіше везуть до шелтера і передають волонтерам для подальшого розміщення.

\*\*\*

Знадобився певний час, щоб сформувати базу постійних водіїв. Спершу я отримала список контактів, сіла його обдзвонювати і виявилось, що частина людей з нього відпадає, оскільки виставляють комерційні розцінки.

Співпрацюємо лише з тими, хто готовий надати свій автомобіль чи автопарк безкоштовно, закриваючи питання оплати пального самостійно, за донати. У розпорядженні фонду є й свої штатні автобуси, які також заправляємо за благодійні внески чи спонсорські кошти.

Це складне волонтерство для водіїв. Деякі з них виїжджають в ніч для того, щоб заїхати у гарячу точку на світанку. Інколи вони майже не сплять по три доби, або зупиняються поспати в машині на заправці. При цьому в них є свої роботи та родини.

Не всі водії повертаються з рейсів. Є ті, які перебувають в полоні. Один (з дружньої команди) потрапив у кінці квітня в Попасній, двоє – нещодавно.

Був не так давно випадок, коли водії попали під обстріл на злочасній трасі Бахмут – Лисичанськ. Один з них втратив око.

Серед водіїв багато іноземців. За цей час мала досвід співпраці з французями, поляками, американцями та британцями. Вони часто здійснюють незаплановану евакуацію із населених пунктів, де гаряче.

## ЕВАКУАЦІЯ – ЦЕ НЕ СТАБІЛЬНЕ ЯВИЩЕ

За ці місяці ми вже звикли, що евакуація – це не стабільне явище. Спершу вона була масовою, потім пішла на спад, і в якийсь момент навіть частина перевізників взагалі мали намір це все згортати.

Потім настало наступне загострення і знову масові евакуації, тому зараз ми намагаємося зрозуміти для себе, як це виглядатиме далі та які перспективи цього регіону в найближчі місяці.

Інколи падають такі запити, над якими доводиться не спати по кілька тижнів. Наприклад, був досвід села Берестове. Коли ми могли місцевих вивезти і вивозили, вони в більшості не хотіли, а наступного дня почалися жорсткі обстріли, і вони всі масово просили евакуації. Два тижні моє життя виглядало, як повний сюр: дзвонили родичі, дзвонили місцеві... всі просили придумати варіант.

Не перший місяць собі обіцяю, що знайду напарника, але на його пошук немає часу (сміється). Однак, у мене є колега, який за цей час став мені справжнім другом – Георгій Зейков з фонду Rescue Now. Ми з ним ще жодного разу не бачились вживу, але на зідзвоні майже безперервно, він підстраховує по всіх завданнях, якщо потрібно.

Розумію, що відкладаю свою основну професію й інколи заробляю нею кошти, щоб оплатити волонтерку чи поповнити той самий мобільний телефон.

Жодного вихідного поки у мене не було. Ні свята, ні дня народження. На мій день народження була одна з найскладніших евакуаційних операцій – ми екстрено і масово вивозили Сіверськ, уже в досить складних умовах. Проте я намагаюся уявити хоча б один день без евакуації, і здається, що в той день мені сильно чогось не вистачатиме.

Ольга Ситнік, спеціально для УП.Життя





# Ми або все виграємо, або програємо. Іншого варіанту нема

Тарас Чмут очолює найбільший фонд допомоги армії "Повернись живим" з 2020 року. До цього фондом керував Віталій Дейнега, який заснував "Повернись живим" в 2014 році, але в 2020-му вирішив повністю вийти з проекту.

З початку повномасштабної війни "Повернись живим" зібрали вже більше 4 мільярдів гривень пожертв. До фонду зокрема перераховували гроші й читачі "Української правди".

Чмут — колишній морпіх та учасник війни на Донбасі. Раніше волонтер був відомим переважно у волонтерському середовищі, однак після 24 лютого він став справжнім відкриттям для людей, які цікавляться озброєнням та забезпеченням ЗСУ.

В опозиційних та владних таборах керівника фонду "Повернись живим" на рівні з Сергієм Притулою розглядають як потенційного конкурента, який із часом може створити політичну силу.

— Яка зараз реальна ситуація на фронті, за вашою інформацією? Яка ймовірність, що до зими відбудеться відчутний перелам у війні?

— Фронт — це динамічна історія, тому що там постійно щось змінюється. Як ми всі знаємо, розпочалась битва за Донбас. Противник вийшов на адмінмежу Луганської області, зробив перегрупування, трохи відпочив і пішов на Донецьку область.

Імовірно, до початку морозів противник спробує вийти на адмінкордон Донецької області. Чи вдасться це зробити — покаже безпосередньо лінія фронту, такі речі безглуздо прогнозувати.

Ніхто не знає, як воно піде, але задум у них такий.

Думаю, що буде перетягування конфлікту в довгу, що вже, власне, і відбувається.

Тобто швидка перемога на окремих ділянках не вийшла. Значить можна це розтягувати, як у Сирії.

— Партнери будуть підтримувати нас у цьому? Ми ж без західної зброї не зможемо.

— Не зможемо. Але для Америки, наприклад, цінність свободи критично важлива. І поки ми боремося за свою свободу, нас будуть підтримувати.

З іншого боку, нас не будуть завжди підтримувати, якщо ми не будемо проактивні в своїй роботі. І це не скасовує купи інших проблем, які є в країні.

Захід зараз не піднімає, але в січні піднімав, і через три місяці буде знову піднімати питання по внутрішній політичній ситуації, по корупції, по реформах, по трансформаціях і так далі. Бо для них це теж важливо.

Бо для них обороздатність — це не тільки про армію. Це ще й про економіку, це ще про правоохоронну систему, про судову систему, про органи боротьби з корупцією.

І це все важливо, це все пов'язані між собою процеси.

## "АМЕРИКАНЦІ МАЮТЬ БАЖАННЯ ДОНАТИТИ НА ВІЙНУ В УКРАЇНІ"

— Поговоримо про волонтерство. Скільки загалом ви зібрали грошей за період повномасштабної війни?

— Понад 4 мільярди гривень.

— Зараз пожертви суттєво падають?

— Це проста логіка. Економіка прив'язана до пожертв усіх усім. Падає економіка — падають пожертви. Падає економіка України? Якщо хочете мати пожертви, ідіть не в Україну, що ми, власне, і робимо.

— Ви думаєте якось інакше залучити аудиторію? Наприклад, вигадувати якісь акції, заходи, щоб запрошувати більше людей до цього процесу?

— Так, ми думаємо переходити в більш проектну історію. Тобто зараз ми збираємо на фонд, умовно кажучи, в єдиний казан, з якого купуємо одночасно і машини, і коптери, і зв'язок, і броню, і ще щось.

На майбутнє у нас уже є визначені напрями роботи, в межах яких будуть конкретні цільові проекти. Зокрема, розвиток аеророзвідки — це напрям, у межах якого ми сьогодні купуємо "Mavic" (дрони — УП), завтра купуємо "Лелеки", післязавтра купуємо "Байрактари", ще щось, наприклад, F-16 (винищувач — УП).

Кожен проект буде окремо комунікуватися, окремо збиратися. Ми би хотіли до такої моделі перейти.

— Нещодавно ви їздили до США, вивчали, як там працює ринок. Чи правда, що "Повернись живим" відкриватиме офіси для зборів за кордоном?

— Наразі плануємо восени відкрити в Штатах.

— Як ви збираєтеся пояснити звичайним американцям, що треба задонатити на війну в Україні?

— У них і так є бажання це робити. Але є незрозуміння і побоювання, як робити це так, щоб кошти доходили до кінцевого користувача і щоб це робилося ефективно. Із цими питаннями треба працювати.

Там є бажання. Ми його бачили.

Але в американців, як у розумних людей, є питання та очікування — від звітності до компетенцій, від того, чому так, а не інакше, від того, наскільки потрібні ті речі, а не потрібні ті, і так далі. Із ними треба працювати. Це величезна ніша, це величезні можливості для України.

## "НАМ НЕЙМОВІРНО ПОЩАСТИЛО ІЗ ЗАЛУЖНИМ"

— Як влада ставиться до волонтерів?

— Обережно.

— Чому? У чому проявляється обережність?

— Обережність у тому, що це сила, яка підтримується на-



родом і має довіру на рівні Збройних сил. Як показали вісім років, волонтери можуть робити неможливі речі.

Псувати з ними стосунки може бути політично та репутаційно не вигідно.

Особливо, якщо за цими волонтерами стоїть адекватна підтримка Заходу.

— За час повномасштабної війни у вас були якісь зустрічі за участі волонтерів у Офісі президента або з урядовцями?

— В Офісі — ні. З урядовцями — ми співпрацюємо з Міністерством, Міноборони. Також контактуємо з Генштабом, депутатами.

Ми співпрацюємо, тому що це держава. Але в мене немає політичних амбіцій. Наша перевага в тому, що ми аполітичні.

Завтра фонд не стане припартійною структурою когось і після післязавтра також. У цьому наша перевага і в цьому великі ризики для держави, тому що не за когось.

Гучно буде сказано, але так воно є: ми за Україну і не з кимось.

Я можу спокійно критикувати Порошенка, через три хвилини — Зеленського, а потім похвалити Зеленського, а потім похвалити Порошенка.

— В основному ви співпрацюєте з Міністерством оборони?

— У першу чергу, зі Збройними силами, з Генеральним штабом. Це 80% усіх наших партнерств.

— В одному зі своїх інтерв'ю ви розповідали, що в грудні у вас була зустріч із Залужним...

— У нас багато було зустрічей із Залужним. У листопаді, у грудні, у січні, у лютому майже щотижня.

— На цих зустрічах вас попереджали про те, що буде повномасштабна війна?

— Хороше запитання. Україна як держава не вірила в те, що буде повномасштабна війна, з 2015 року. Просто чомусь не вірила.

У 2015-му, 2016-му, 2017-му, 2018-му, 2019-му, 2020-му, 2021-му і 2022-му роках. Не вірила до 23 лютого.

— А 23 лютого повірила?

— Увечері 23 лютого мене попередили, що вранці буде повномасштабне вторгнення.

— Розумію, що ви не скажете, хто вас попередив, але хоч із якого боку?

— Не важливо, з якого боку, просто попередили.

Держава не готувалася до цієї війни належним чином. Військово-політичне керівництво держави теж не вірило в це. Ок це чи не ок — я не знаю.

Чим вони керувалися, теж не знаю. Але це їхнє бачення.

Чи готувалися Збройні сили? Останні п'ять місяців максимально можливо у тих рамках, в яких вони знаходилися — часових, політичних, бюджетних, економічних, геополітичних, кадрових, бюрократичних і так далі. У грудні, січні, лютому запустилося багато хороших процесів щодо трансформації армії.

Якби на нас не напали 24 лютого, а умовно, у серпні — ми би дуже трансформували сектор безпеки й оборони.

Конкретно в контексті закупівель, у контексті Сил територіальної оборони, можливо, в оргструктурі Збройних сил. Тобто ми були би значно боекватніші.

— Аналізуючи останні шість місяців війни, Валерій Залужний зараз на своєму місці?

— Я його знаю з 2016 року, з часів, коли він ще був полковником. Він на своєму місці. Це людина, яка має абсолютну довіру в армії.

Я не знаю кращого офіцера в наших Збройних силах, який міг би бути на цій посаді 24 лютого. Нам неймовірно пощастило.

## "РИНОК ЗБРОЇ НАГАДУЄ ФІЛЬМ. ГОЛОВНИЙ ГЕРОЙ — КОЛИШНІЙ ЦРУШНИК, ВІН ПРИХОДИТЬ ДО ТЕБЕ, СІДАЄ, ВИ З НИМ П'ЄТЕ КАВУ"

— В одному з останніх інтерв'ю ви розповідали про ринок зброї. Це доволі специфічний ринок. Як ви зайшли на нього?

— Зайшли на нього через нашу юристку Руслану Величко. Вона відкрила фонду юридичну можливість закуповувати товари військового та подвійного призначення.

Ми були першою подібною організацією в Україні, яка отримала таку можливість, без посередників. Чому так? Тому що перші досвіди з посередниками були доволі сумними.

Десь угоди відтерміновувалися і провалювалися, тобто кошти йшли і поверталися, вони не працювали. Десь отримували якісь сумнівні товари, потім там змінювали ціну, повертали і так далі.

— Вас "кидали" на гроші?

— На щастя, такого не було. Були історії, коли, наприклад, ми замовили бронжилети одного класу, а приїхали іншого. У цьому випадку нам повернули різницю вартості.

Була також доволі поширена історія, коли, наприклад,

замовляєш тисячу касок, а приходять 998. І де поділися дві каски, ніхто пояснити не може. Чи десь на митниці загубилися, чи десь у дорозі. Таке буває.

— То що вас здивувало, коли зайшли на цей ринок?

— Він цікавий тим, що дуже прив'язаний на міжособистісні стосунки, тим, що прив'язаний до репутації, тим, що наповнений людьми, які продають повітря.

Якщо у вас є гроші, вони до вас ідуть і готові продати будь-що, але це повітря.

Ще цікавий тим, що на ньому складно знайти хорошого партнера, але треба зробити так, щоб його не втратити.

І, звичайно, на цьому ринку можна купити, напевно, будь-що.

— Також ви говорили, що ринок зброї нагадує фільм "Збройний барон". У чому саме?

— У всьому (сміється). Головний герой фільму приходиться до тебе, сідає, ви з ним п'єте каву, він — колишній ЦРУшник, який намагається тобі щось впарити.

— Ви справді сиділи з колишнім ЦРУшником за одним столом?

— Особисто я реально разів вісім. Вони поведуться абсолютно нормально, так, як ви, наприклад.

— Як вони на вас виходять?

— Це цікава історія, бо завжди є якісь друзі, знайомі, партнери, колеги, спонсори, в яких є хтось такий самий, які знають когось, хто хоче дуже сильно допомогти Україні.

— Тобто вони б'ють на емоційну складову — "бажанням допомогти Україні"?

— По-різному. Є спільні інтереси, є те, що вам потрібно, і так далі. Потім створюється якийсь діалог.

Вам кидають якусь пропозицію. Якщо вона вам цікава, ви починаєте передпереговорні процедури.

Дуже часто різні люди кидають одне й те саме під різною ціною. Приклад, який я часто наводжу — бронемашини 110 одиниць, що нам пропонували. Першочергова ціна — 135 тисяч доларів за машину. У переговорах я би її збив до 110 тисяч точно. Реальна їхня вартість — десь 90-100 тисяч. Максимально, скільки мені пропонували, це 300 тисяч євро за машину. Та сама презентація, ті самі фотографії.

— Як ці презентації відбуваються?

— Скидають презентацію, фотографії на пошту або в месенджери. Ви дивитесь, потім можете щось уточнювати. Там, де нормальні постачальники, відбувається більш серйозна розмова.

Наприклад, по одній із можливих угод фонду щодо авіації одразу чітко скинули специфікацію по чотирьох виробках, серійний номер, усі комплектуючі, вузли та агрегати, їхні серійні номери, їхній ресурс, коли вони виготовлені, коли востаннє проходили ремонт.

Такі таблиці були по кожній одиниці авіаційної техніки. Це ознака того, що люди продають конкретні борти в конкретній країні, які виставлені на продаж за визначену одразу суму. Одразу є терміни, одразу є способи доставки.

З такими людьми можна починати діалог.

Якщо просто кидають, мовляв, "ми вам привеземо все, тільки дайте грошей" — навіть не варто розглядати.

— Гроші наперед треба платити?

— Здебільшого так. Такий ринок.

— Ви особисто їдете на переговори?

— Деякі відбувалися в цьому офісі, деякі ще десь були.

— Наскільки взагалі безпечно працювати на цьому ринку?

— Ми купуємо офіційно з офіційних рахунків благодійної організації. 16,5 мільйонів у травні проходили через валютний контроль.

Працівники банку, митниці, валютного контролю бачили, що з такої-то юридичної особи на такий-то рахунок турецького постачальника надіслав таку-то суму грошей за такий-то виріб у складі таких-то систем.

Це все купується офіційно, "в білу". Вибачте, чеків на "Байрактар" немає, але є стос документів.

— У "збройних баронів" фонд щось купував?

— У нас є в реалізації декілька угод. Деякі вже завершені, деякі ще в процесі.

Знову ж таки, коли ми говоримо "збройний барон", ви або читачі можете уявляти ящики з автоматами Калашнікова. А це ж все такі компанії.

— По ваших розповідях, я так собі це і уявляю.

— Ні (сміється). Все цивілізовано.

— Мені б дуже не хотілося, щоб Україна вступала з Росією в якісь переговори і перемовини?

— Хочу закінчити розмову тим, з чого ми почали. Багато людей очікують на успіхи контрнаступу, які дадуть змогу нам і підсилити позиції, і вийти на переговорний процес з росіянами.

Як думаєте ви, що буде з мирними переговорами?

— По-перше, з Росією про щось домовлятися — це вже така собі історія. І мені б дуже не хотілося, щоб Україна вступала з Росією в якісь переговори. Хіба про капітуляцію або повернення нам всіх окупованих територій.

На жаль, ставки підвищилися настільки, що куди вже далі гірше? Якщо вже всі пішли ва-банк, то давайте стояти до кінця на своєму і або повністю все програємо, або повністю все виграємо. Бо напівперемоги бути не може.

Якщо зараз буде якийсь перемир'я, як це було в 14-му році, то через рік, два, три, вісім, вісімнадцять буде нова велика війна. І ту війну з великою долею ймовірності ми точно програємо.



**ТРАНСПОРТ**

**АВТОМОБІЛІ ЛЕГКОВІ**

Продам авто «Волга» ГАЗ-24 та за частини до неї. Тел. (098)047-85-14.

**ВСЕ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА**

**БУДІВЕЛЬНІ ТА ОЗДОБЛЮВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ**

**Бетонні кільця та кришки. Різних розмірів. Копання, чищення криниць, септиків. Тел. (096)168-00-85.**

**Дошки, балки, крокви, рейки усіх розмірів, сухі та свіжоспилені. Дошка для підлоги шпунтована, вагонка. Доставка. Тел. (096)242-26-61, (068)016-60-98.**

**БУДІВЕЛЬНІ ПОСЛУГИ**

**Всі види внутрішніх та зовнішніх робіт, виконує будівельна бригада. Тел. (096)031-62-62.**

**БІРЖА ПРАЦІ**

**Пропоную**

Пропоную роботу кухарю, покоївці в готель, охороннику. Тел. (067)762-15-59, (067)362-01-67.

**Шукаю**

Шукаю роботу продавця промтоварів, пакувальниці, реєстратора або будь-яку. Тел. (096)963-49-29.

**КОНТАКТИ, ЗНАЙОМСТВА**

**ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ**

**Втрачено** Атестат про повну загальну середню освіту РВ № 24248444 від 22.06.2004р., видане Рівненським ліцеєм-інтернатом на ім'я Шеремета Дар'я Володимирівна, вважати недейсним.

**Втрачено** Посвідчення батьків багатодітної сім'ї БС № 195541, видане УСЗН Рівненської райдержадміністрації на ім'я Козлюк Марина Сергіївна та Козлюк Андрій Ігорович, вважати недейсним.

**Втрачено** Свідоцтво про право на спадщину за законом посвідчене Рівненською районною ДНК від 28.10.2005 р. за р. №2-1197 від імені Корнійчук Клавдія Мойсіївна, вважати недейсним.

**Втрачено** чіп-карту водія № UAD 0000008 SFZ 000 від 14.02.2022 р., ДП «ДержавтотрансНДІпрект» дійсна до 13.02.2027р. видане на ім'я Крячко Максим Геннадійович, вважати недейсним.

**КОПАННЯ, ЧИЩЕННЯ КРИНИЦЬ**  
**КОПАННЯ СЕПТИКІВ**

- Копання досвідченими монтажниками
- Чистка та поглиблення криниць
- Пошук води на території
- Виготовлення дашків

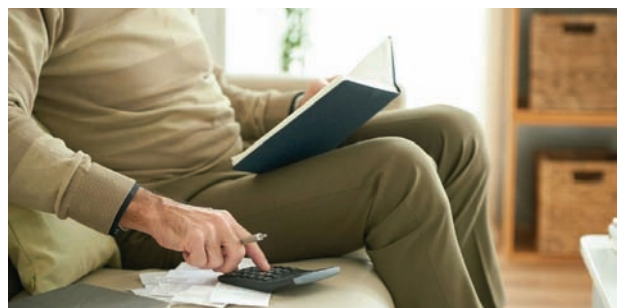
**(068) 758-41-27**

Виготовлення бесідок. Продаж та доставка кругів

**www.ogo.ua**

**ВІД РІВНЕНЩИНА ДО**

**ого**



## Заборонили знижувати виплати майбутнім пенсіонерам

**Заступник голови Комітету Верховної Ради з фінансів, податкової та митної політики Ярослав Железняк повідомив, що парламент ухвалив закон про недопущення зниження коефіцієнта заробітної плати під час обчислення пенсій фізичним особам за місяці часткового зменшення доходу на період воєнного стану.**

Про це Железняк написав у себе в Telegram. Він уточнив, що за ухвалення законопроекту № 7453 проголосував 291 народний депутат.

У записці пояснення зазначено, що українцям не можуть знизити коефіцієнт заробітної плати під час обчислення пенсій за ті місяці, коли їх дохід частково зменшився у зв'язку з дією воєнного стану, який запровадили в Україні відповідно до закону Про правовий режим воєнного стану.

## Звільнять від податків допомогу сім'ям поранених і загиблих військових

Верховна Рада підтримала в цілому законопроект, яким пропонується звільнити від оподаткування благодійну допомогу сім'ям поранених і загиблих військовослужбовців.

Про це повідомляє нардеп Олексій Гончаренко. Згідно з документом, тепер в Україні до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податків не включатимуться доходи виплачені благодійниками на користь членів сімей учасників бойових дій, які в ході захисту держави від російської агресії отримали поранення, контузії або інше ушкодження здоров'я, загинули в результаті поранення, контузії або каліцтва.

Також законопроект передбачає, що до списку членів сімей учасників бойових дій віднесуть повнолітніх та усиновлених дітей учасників війни.

Варто зауважити, що Рада прийняла цей законопроект за основу 27 липня.

## Вчені намагаються повернути на Землю тварину, що вимерла

**Дослідники з Австралії та США приступають до реалізації багатомільйонного проєкту з повернення до життя вимерлого тасманійського тигра.**

Останній з них, офіційно названий тилацином, помер у 1930-х роках.

Група вчених, що займається цим проєктом, каже, що тварину можна "воскресити" за допомогою стовбурових клітин та технології редагування генів, а перший тилацин зможе повернутися в дику природу вже через 10 років.

Інші експерти налаштовані скептично і вважають, що відтворення вимерлих видів - це наукова фантастика.

Тасманійський тигр (тилацин) був найбільшим з сумчастих хижаків. Зовні він був схожий на великого собаку і за звичками нагадував вовка, за що й отримав ще одну назву - сумчастий вовк. У довжину він досягав понад метр, а у висоту - 60 см. На спині у цієї тварини були "тигрові" смужки.

Група австралійських та американських вчених планує взяти стовбурові клітини у живих сумчастих видів зі схожою ДНК, а потім використати технологію редагування генів, щоб "повернути до життя" вимерлі види - або дуже близькі до них.

Це стане великим досягненням для дослідників й вимагатиме низки наукових проривів.

"Я вважаю, що за 10 років у нас може з'явитися перше живе дитинча тилацину", - заявив професор Ендрю Паск з Мельбурнського університету, що очолює дослідження.

В Австралії тилацин вимер близько двох тисяч років тому, не витримавши конкуренції з динго. Ці тварини ще довгий час залишалися в Тасманії, проте заселення острова європейцями прискорило зникнення тасманійського тигра.

Офіційно останній його представник помер у зоопарку Гобарта у 1936 році.

Якби вченим вдалося повернути до життя вимерлу тварину, це стало б першим фактом "відтворення" в історії, але багато експертів сумніваються в науковості цього методу.

"Відтворення вимерлих видів - це казкова наука", - сказав кореспонденту Sydney Morning Herald Джеремі Остін з Австралійського центру вивчення давньої ДНК, додавши, що проєкт "більше пов'язаний з увагою ЗМІ до вчених, ніж із серйозною наукою".

Ідея повернути до життя тасманійського тигра існує вже понад 20 років. У 1999 році Австралійський музей розпочав реалізацію проєкту з клонування тварини, і відтоді час від часу робилися різні спроби отримати або відновити життєздатну ДНК із наявних зразків.

Цей останній проєкт є результатом партнерства між вченими Мельбурнського університету та тасманійською компанією Colossal.

Минулого року група американських вчених та підприємців, які об'єдналися в компанію Colossal, оголосила про плани повернути до життя вовняних мамонтів. Для цього вчені мають намір застосувати технології генної інженерії та використати ДНК мамонтів, отриману із заморожених решток тварин, які загинули багато тисячоліть тому.



**ДОВІДНИК РІВНОГО**

**Заходь і знаходь!**

**www.ogo.ua**

**Фірма "Юрський Горизонт"**

**www.burenie-ug.com.ua**

**ПІД КЛЮЧ БУРІННЯ СВЕРДЛОВИН НА ВОДУ**

**(050) 43 43 457, (098) 460-55-77**

**ПП Надія Бурмака**

Ліц. АВ №539362 від 22.04.2010 р. МОЗУ

**ЛІКУВАННЯ ЗАЛЕЖНОСТЕЙ:**

- алкогалізму
- тютюнопаління
- зайвої ваги
- наркоманії
- ігроманії

**АНОНІМНО**

**ІНДИВІДУАЛЬНО**

**ЕФЕКТИВНО**

**(097) 272-17-19**

**www.ogo.ua**

**ВІД РІВНЕНЩИНА ДО**

**ого**

**ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ**

**Бус Фольксваген крафтер довга база (довжина вантажу до 4,30 м) Вантажопідйомність 1,5 т.**

**Працюємо: місто, область, Україна.**

**тел. (097)865-75-47**

**ЗАБІЙНИЙ ЦЕХ КУПИТЬ на забій і утримання**

**ВРХ** молодяк коні лошата

**(099) 327-28-90 (096) 423-51-22**

**ПЕРЕРОБНА КОМПАНІЯ**

**КУПИТЬ ДОРОГО ВИМУШЕНИЙ ЗАБІЙ ВРХ**

**КОНЕЙ ЛОШАТ**

**т. (097) 865-87-26**

**СТАНЦІЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ**

**HOT ROD GARAGE**

- Автозварка
- Ремонт ходової
- Комп'ютерна діагностика авто
- Ремонт двигуна, автомобільних генераторів
- Шиномонтаж, заміна масла

Рівне, с. Великий Олексин, вул. Залізнична, 24

**+38 (098) 124-48-43**  
**+38 (073) 121-59-67**  
**+38 (093) 643-09-13**



# "Я згадала, як вільно дихати". Чому українці одружуються та розлучаються під час війни

"Він добивався мене 8 років, але у мене двос дітей від попередніх шлюбів і я чесно казала йому, що не можу без кохання", — розповідає Ольга Оногда з Вінниці про свого чоловіка Андрія Кондратьєва.

До війни у жінки не було і думок про шлюб чи побачення з ним. Але 24 лютого, коли Андрій вийшов із військомату, сестра Ольги запропонувала їм обом розписатися, щоб якщо на фронті з їхнім другом щось станеться, вони мали доступ до реабілітації, документів, могли приймати медичні рішення за нього — до цього в Україні допускають тільки родичів. Син Андрія теж воює.

"Я спочатку шарахнулася з цієї ідеї, а потім подумала — ну а що зі мною станеться? Купила вишиванку і розписалися. А коли прийшли вітати друзі, то раптом зрозуміла, що закохалася! Це дивовижно, тому що мені 48 років, я і не думала, що це можливо в такому віці".

На весільному фото, знятому на телефон, Андрій, одягнений у військову форму, замріяно усміхається. Ольга каже, що дуже сумує за ним — чоловік уже двічі приїжджав у відпустку, але він щодня ризикує життям на гарячому Миколаївському фронті.



## ГОРМОНИ, ДОРОСЛА ТУРБОТА ЧИ ПРОЖИТІ РОКИ

Романтики під час війни багато. "Я двічі ходила в рацс, щоб дізнатися про церемонію, і там постійно були черги: таке враження, що люди подуріли!" — сміється Ольга.

Про весільний бум каже і статистика: з 24 лютого лише у Києві одружилося 9120 пар. Торік за цей же період — 1100. Через війну реєстрацію шлюбу спростили: військовим дозволили одружуватися заочно, за наявності завірної керівником заяви. Крім того, можна розписатися онлайн.

Але не це є причиною попити. "Закохатися під час війни — це як додаткове дихання. Особливо для хлопців", — пояснює психологиня Марина Сириця, яка у тому числі працює з військовими.

"В умовах того, що відбувається у боях, мозок просить чогось людського. Тому зараз так багато любові, ніжності, такої аж підліткової закоханості", — додає вона.

Марині Сириці частіше траплялися люди, у яких вирують гормони, але багато пар одружилися і з раціональних причин. "У мене брат так зробив — вони довго жили разом, і коли він пішов захищати, вирішили одружитися. Як на мене, це про дорослу турботу та відповідальність".

Хоча на цьому фоні трапляється, що чоловіки беруть шлюб через можливі соціальні виплати сім'ї в разі їхнього каліцтва чи смерті, хоч і не завжди задоволені своїми стосунками, розповідає психологиня.

Історії бувають різні. "Почуття, прожиті разом роки, діти. Це (соцвиплати тощо - Ред.) точно не було мотивом", — впевнено каже військовий Дмитро, який спершу розлучився з дружиною, з якою жив 10 років, а перед війною вони знову зійшлися і нині побралися. Два його побратими, за словами Дмитра, теж одружилися — планували до війни, але не встигли.

## "А ЩО, ЯКБИ Я ЗАКОХАЛАСЯ В ДІВЧИНУ?"

Війна і бюрократія змусила легалізувати свої стосунки багато сімей.

"Я підійшла до нього на День Конституції і кажу — може розпишемося, і раз ідеш воювати, то вже одруженим? Раптом треба буде командир дзвонити, і що я скажу — що я твоя дівчина, але не така, що на три місяці, а що ми вже 14 років разом?" — розповідає Ірина Требунських із Кропивницького, як зробила пропозицію своєму цивільному чоловіку Олександру, побоюючись сказати йому прямо, що боїться за життя коханого. Його батьки померли, з родичів — лише брат.

"Раніше ми боялися, а раптом розійдемося і виникнуть юридичні труднощі, щоб поділити майно. Але його нерухомість оформлена на нього, моя — на мене. Ділити нам хіба шафу, комп'ютер і чотирих котів", — каже Ірина.

Через тиждень після розпису та свого маленького свята чоловік пішов на війну, а за кілька днів попросив дружину забрати його паспорт з військомату. Навіть для цього треба було свідectво про шлюб, й Ірина переконалася, яким слушним було їхнє рішення одружитися.

Але разом з тим її турбує, з якими складнощами в Україні стикаються одностатеві пари.

"Мені пощастило, що я покохала чоловіка. Тому що я бісексуальна, і якби покохала дівчину, яка пішла на фронт, то, виходить, не мала б прав. Це якось нечесно", — замислюється Ірина.

Війна, можливо, зрушила з місця і цю проблему — недавня петиція про легалізацію шлюбів для ЛГБТ набрала 25 тисяч необхідних підписів і потрапила до президента.

Він відповів, що під час війни цього рішення не приймуть, але уряд уже має ідеї щодо реєстрації цивільних партнерств.



## РОЗЛУЧИТЬ НАС, ВІН ТЕПЕР У ЗСУ

У той час як одні українці одружуються, інші — переживають нелегкі часи. Дружини, каже психологиня Марина Сириця, переймаються, що на їхні питання чоловіки-військові відповідають хіба "4.5.0.", що на військовому сленгу означає "все спокійно".

"Мій чоловік теж військовий, і я теж помічаю його холодність. Наші розмови коротшають — "про це я тобі не можу розповісти, і про це не можу", — переповідає жінка.

У цивільних, за словами Сириці, інші виклики: дружина з дітьми та домашніми улюбленими виїжджає за кордон, чоловік залишається, і їхні світи перестають перетинатися. Жінка шукає спосіб вижити в чужій країні, а у чоловіків інші проблеми, часто вони також втрачають роботу та можливість забезпечувати родину фінансово, що гнітить їх.

Кожна сім'я переживає війну по-різному. І хоча рацси звітують, що розлучень, порівняно з минулим роком, втричі поменшало, психологи і юристи кажуть, що багато їхніх клієнтів вирішили розлучитися. На відміну від реєстрації шлюбу, війна ніяк не спростила його розірвання: якщо пара має неповнолітніх дітей, вони мусять розлучитися у суді, що може тривати місяць, а може і роки.

Пік запитів на розлучення, розповідає адвокатка Інга Кординовська, був у березні.

"Здавалося, це точно не час, щоб розлучитися, і я питала жінок, які причини, на що було лише дві відповіді — він кинув мене з маленькою дитиною і пішов у ЗСУ, що він собі думає, або — він не пішов у ЗСУ, казав, давай втечемо, і як мені тепер жити з цією людиною", — адвокатка каже, що їй надійшло близько 100 запитів із таким змістом.

Хтось із цих жінок не йшов далі консультації, тому може бути, що емоції стихли. А тим, у кого на руках дитина, який не виповнилося року, закон забороняє розлучитися.

Було лише два клієнти-чоловіки. Вони не хотіли розлучення, але жінки наполягли, каже адвокатка.

Зараз, каже адвокатка, статистика вирівнялась, хоча людей, які хочуть розлучитися, більше, ніж за пандемію.

"Великі стреси завжди виявляють найслабші місця в парі", — каже Кординовська.

Як не дивно, додає вона, але під час війни жодна її клієнтка не розповідала про домашнє насильство.

Останнім часом, за її спостереженнями, розлучаються ті, хто прожив разом 10-20 років: "Майже всі консультації починаються з того, як все набридло, і що як це так, я нещаслива, а завтра все може закінчитися і я щасливо не встигну побути".

У Ірини Яцик, психотерапевтки та мотиваційного коуча, теж побільшало клієнток, які говорять про розлучення. Причини наводять дві — або токсичні стосунки, або подружня зрада.

Більшість тих, хто дізналися про зраду, каже Яцик, зітхнули з полегшенням, тому що вони і так думали розлучитися, але все відтягували це рішення.

## КОВТОК СВІЖОГО ПОВІТРЯ

"У мене хороший чоловік, справді. Проте жити просто "сусідами" — не мій варіант", — розповідає 28-річна Ганна з Києва, що розлучилася після 7 років подружнього життя.

"Я завжди заробляла більше за нього, і була впевнена, що забезпечу сина сама, але думка, як же без чоловіка у цьому світі, все ж закралася. То пандемія, то кризи, а що як треба буде змінити роботу, і як казала моя мама — він же нормальний, не п'є, не б'є, не гуляє", — каже вона.

Ганна бачила, як на вокзалі деякі жінки з дітьми відмовлялися заходити в автобус без чоловіків. У неї такого відчуття, суму не було, а коли через три тижні воно так і не з'явилося,



вона вкотре попросила у чоловіка розлучення, і на цей раз він не став просити другий шанс.

"Ми вже відвикли одне від одного, то навіщо знову звикати, якщо і так буде крапка? Тим більше, що він нормальний хлопець, йому лише треба хтось спокійніший за мене", — каже жінка.

Через адвоката в Україні пара швидко і дистанційно розлучилася, аліменти обговорять після кризи. Зараз Ганна зустрічається з іншим — каже, познайомилися згодом в тіндері.

За словами адвокатки Кординовської, зараз 99% її клієнток — це жінки, які виїхали.

"Не знаю, що відбувається у Європі чи США, але для жінок, як бачу, це наче ковток свіжого повітря. Вони наче довго спали, прокинулися і дориваються до життя", — каже вона.

Це підтверджує історія Марії з Рівненщини, яка з дітьми виїхала у Нідерланди. Вона хотіла розійтися давно, але після декрету не мала грошей на адвоката, а чоловік заробляв мало, мав старі борги, і не хотів давати дружині гроші, що вона називає "фінансовим насильством".

"За кордоном я згадала, що таке вільно дихати, і стосунки з дітьми покращилися. Тепер у них не вічно стомлена, загнана істота з безумними очима, яку треба звати мама", — каже жінка.

У Нідерландах Марія працює дистанційно на Україну, а сім'я має все необхідне — їжу, дах, вдається відкладати навіть на дитячі розваги. З чоловіком сваряться — він ревнує її навіть по телефону.

"Я без нього почувуюся краще, і не бачу спільного майбутнього — до війни мене гризли сумніви, а тепер розвіялися як туман", — каже вона.

Чоловік знає про її рішення, хоч вона і вирішила розлучитися вже коли буде в Україні — так буде дешевше, підрахувала Марія.



## ДОДАЙТЕ У СТОСУНКИ ЖИТТЯ

За словами соціологині Олени Стрельник, війна може перевернути гендерні ролі в сім'ях, 44% з яких мусили роз'їхатися, свідчать березневі опитування.

"Зараз їх, може, менше. Але це досі великий виклик, і тяжке випробовування розлуки пройдуть не всі. До цього треба ставитися реалістично, як і до розлучення — вони були і будуть", — каже вона.

Під найбільшою загрозою, додає соціологиня, так звані традиційні сім'ї, коли чоловік — голова і годувальник. Під час війни він міг втратити і роботу, і вплив на дітей, бо основні рішення тепер приймає дружина, яка стала самостійнішою і могла знайти хорошу роботу за кордоном.

"І ось у неї вже новий статус в родині, і для чоловіка це може бути драмою", — каже Стрельник.

Набагато легше долати виклики, якщо люди самодостатні, пояснює соціологиня. Але і в таких стосунках може виникнути "холодок", якщо комусь бракує уваги чи підтримки в складні часи.

Як же зберегти сім'ю на відстані? Деякі пари, поки діти сплять, п'ють разом каву чи вино в зумі, деякі мають сімейні сніданки, грають онлайн у комп'ютерну гру, або ходять одночасно в кіно на один фільм, хоч і в різних країнах та містах.

Ірина Яцик бачила, як у Варшаві під час великодньої служби у церкві сім'я з дітьми спілкувалася по відеозв'язку з батьком, і це її зворушило. "Він був онлайн разом з ними".

Є історії, як тато робить з дітьми уроки у вайбері, та багато інших прикладів. Як каже психологиня Марина Сириця: "Нас ніхто не чив, як з цим бути, і ми маємо шукати, як додати стосункам життя".